

Kreppulógir og so bankaábyrgd

LANDSTÝRIÐ leggur í skrivandi løtu ein hóp av lógaruppskotum á tingborð. Uppskot, sum skulu fáa fíggarlógina upp á rættkøl so ella so. Ístaðin fyri at leggja skatt á fólk hefur landsstýrið valt sum ein av møguleikum at skatta innistandandi pening í peningastovnum. Hetta skal geva væl av peningi.

Harafturat koma so fleiri aðrar inn-tøkulógir, sum vit tó enn ikki kenna innihaldið í. Sosialurin fer í komandi bløðum at greiða frá hesum uppskotum og koma við viðmerkingunum til teirra.

HÓAST tað kennist svárt at skula leggja nýggjar byrðar á fólk, so er tað mest umráðandi at hesar byrðar ikki tyngja búskapin enn meira. Tað er umráðandi, at uppskotini nerva sum minst tey, sum longu eru hart rakt og at tey ikki forkoma møguleikanum at fáa

samfelagshjólina í gongd aftur.

TÁ hesi uppskot er framd má so vera upp til eitt nú bankarnar at tryggja, at vit kunnu fáa gongd á vinnuna í Føroyum. Tað hvílir sera stór ábyrgd á júst bankunum, tí uttan teirra vilja og áhuga fer als eingin broyting at henda til tað betra. Tað er ikki so langt síðani, at bankarnir søgdu frá, at nú var tann tíðin farin, tá bankarnir vóru livæðrin í einum og øllum. At bankarnir í mongu eru farnir ov langt eru vit samdir um,

men um so er, at hesi somu bankar framhaldandi nokta fyri at fígga virksemi her á landi, tá eru teir eisini við til at kvetta somu livæðir av. Tí er tað ikki nokk ast landsstýrið leggur uppskot fram sum bøta um fíggarlógina. Bankarnir mugu til at fígga vinnuligt virksemi og tað her og nú.

Jørgen Varder, skrivstovustjóri í heilsumálaráðnum:

Eg standi við hvørt orð í frágreiðingini

-Hetta er ein sunn og skilagóð frágreiðing. Eg standi við hvørt orð í frágreiðingini og komi til Føroya mánadagin fyri at verja hana. Tey upplegg vit hava fingið frá føroyskum embætismonnum hava verið bæði professionell og skilagóð sigur Jørgen Varder, formaður í ráðleggingarbólkinum, sum varð settur at kanna føroyska heilsuverkið.

Hann vísir aftur atfinningunum, sum hava verið frammi og heldur seg sjálfan at hava tær neyðugu royndirnar til at gera eina frágreiðing um føroyska heilsuverkið. Hann hevur arbeitt við m.a. hesum spurningum í Føroyum í tvey ár og hevur annars sera breiða og drúgva bakgrund til at kunna gera eina slíka kanning.

Tíðindablaðið Sosialurin hevur tosað við Jørgen Varder, nú nakrar dagar, áðrenn hann kemur til Føroya fyri at luttaka í tí stóra almenna fundminum í Nordurlandahúsinum um frágreiðingina.

Í Tíðindablaðnum Sosialinum í gjár og í sjónvarpinum týskvöldið koma Jóannes Eldesgaard, landsstýrismaður í heilsumálum og formenninir fyri sjúkrastýrinum í Klaksvík og á Tvøroyri, Asbjørn Joensen og Sverre Midjord við hvøssum atfinningum at frágreiðingini um føroyska heilsuverkið, ið ein arbeiðsbólkur júst hevur latið landsstýrninum. Landsstýrismadurinn finst at frágreiðingini og sigur, at ráðgevarabólkurin ikki heilt hevur fylgt arbeiðssetninginum (kommisorium).

Vit hava spurt formannin í bólkinum, Jørgen Varder, um tað er rætt, at teir ikki hava fylgt arbeiðssetninginum?

-Vit siga jú sjálvir, at uppskot A (model A) liggir á markinum hvat kommisorium viðvíkur. Men vit hava av reitni fakkilgum orðum mett tað

vera rætt at koma við uppskoti A. Hvat viðvíkur uppskoti B, so livir tað upp til arbeiðssetningin og tryggjar fakkilga kvaliteten, men hevur við sær vaksandi útreiðslur.

Fakligt sjónarmið

-Men hví valdu tú at koma við einum uppskoti, sum lá á markinum til arbeiðssetningin?

-Vit mettu tað vera rætt at vísa á, hvat er tann rætti vegurin at ganga út frá einum heilsufakligum sjónarmiði.

Jørgen Varder vísir á, at tað er ikki rætt, tá sagt verður at sjúkrastýrið sum so verða niðurlagd. Bygningarnir skulu brúkast, og talan verður framhaldandi um fleiri arbeiðspláss á plássunum. Og tað verður sum ein integreraður partur av einum samanhangi heilsuverkið.

-Men verður uppskot A fylgt kunnu vit tá fram-

vegja tosa um trygja sjúkrastýrið í Føroyum?

-Tað kann ein væl, men veruleikin er tann, at sjúkrastýrið í Klaksvík og á Tvøroyri gerast integreraðar heilsumiðstøðir, men tey verða partur av sjúkrastýrinum. Hetta kann so skipast upp á so nógv mátar.

-Tú sjálfur vil mæla til uppskot A?

-Ja, tað framgongur tyðuliga av frágreiðingini, at tað er okkara fakkilga besta boð. Men skal ein koyra víðari við einum nøkunnunda óbroyttum bygnaði, so má ein eisini gera nakrar broytingar.

Rættir upplýsingar avgerandi

-Vit tú heilt ráða frá, at verandi gongd og bygnaður sleppur at halda fram?

-Um tú gav sjúklingunum teir røttu upplýsingarnar um teir viðgerð-

armøguleikar, sum eru og tú t.d. spurdi eina kvinnu, sum skal av við livimóðrina, um hon fegin vil skurðviðgerðast upp á tann klassiska mátan og harvið liggja eina viku á sjúkrastýri og seks vikur á rekreatión ella hon heldur við viðgerð í eini afturlatnari skurðviðgerð, sum kann klárast eftir hálvum-øðrum degi og sleppa undan rekreatión, hvat hevði tú tá ynskt?

-Eg haldi, at alt hetta hevur nógv at gera við, at sjúklingarnir fáa teir røttu upplýsingarnar. Um tú skal nýggjar mjadnar og spyr, hvar tú skal skurðviðgerðast og harafturat spyr, hvussu nógv skurðviðgerðir verða gjørdar her og har og fær at vita, at á tí eina sjúkrastýrinum gera tey 12 slíkar viðgerðir um árið og á einum øðrum 130, so trúgvi eg, at tú vildi farið, har teir gera 130 viðgerðir.

Jørgen Varder vísir á, at teir í Noregi hava júst givið út eina nýggja frágreiðing, sum eitur "Øvelse gør mester". Í sambandi við at savna sergreinar á einum stað. Bæði í Noregi og Danmark er meiningin tann, at sergreinar eru ov spjaddar og at tær skulu savnast á einum stað fyri harvið nettup at geva sjúklingunum ta bestu og biligastu viðgerðina.

Forsvarligt grundarlag

-Føroyski heilsumálaráðharrin eftirlýsir føroysk sjónarmið í frágreiðingini. Hann sigur, at tey vanta!

-Tað hava verið trýggir føroyingar við í arbeiðsbólkinum, og hyggur ein í kelduyvirliðið so sæst, at tað byggir á føroyskt tilfar.

-Metir tú, at hetta tilfarið hevur verið nóg gott og forsvarligt grundarlag at gera frágreiðingina út frá?

-Ja tað geri eg avgjørt. Tað er mín sannføring, at tey upplegg, sum hava verið gjørd í Føroyum, hava verið sera professionell og skilagóð. Annars havi eg sjálfur havt nógv tilknýti til Føroyar og føroysk heilsumiðurskipti. Eg arbeiði sum fulltrúi hjá ríkisumboðnum frá 1973 til 75, júst í eini tíð, tá ríkisumboðsmaðurin eisini var limur í øllum trimu

sjúkrastýrinum. Tí havi eg havi nógv við sjúkrastýrinum at gera og kenni føroyska heilsuverkið sera væl, bæði sjúkrastýrið, kommunulæknaskipanina, heilsumiðurskiptin o.a. Jørgen Varder var skrivari í tveimum nevndum, har fyrrverandi landslæknin var formaður.

Fult állt á upplýsingum

-Nú sigur formaðurin fyri sjúkrastýrinum í Suðuroy, Sverre Midjord, at nógv tøl eru skeiv í frágreiðingini, og at hann tilskil umhugsar at steyna føroysku embætismonnum, sum hava útvegað hesi tøl!

-Tað kenni eg einki til. Hetta má hann so vísa á á fundinum mánadagin.

Jørgen Varder sigur víðari, at frágreiðing byggir á tilfar, sum tey trý sjúkrastýrinum sjálvi hava gjørt. -Vit hava fingið upplýsingar frá báðum teimum smærri sjúkrastýrinum og tað er greitt, at vit hava fult állt á teimum upplýsingunum. Eg vil enn einaferð vísa til kelduyvirliðið í frágreiðingini.

-Nú sigur Sverre Midjord, at tit "ana" ikki, hvat tit tosa um!

-Vit mínum tveimum Framhald á síðu 8